

Uddannelsesstrategi for Sygeplejen 2009 til 2013

Steno Diabetes Center (SDC) har siden 2001 uddannet diabetessygeplejersker efter et internt toårigt uddannelsesprogram (1). Der er i perioden 2001-2008 uddannet mere end 12 diabetessygeplejersker og yderligere 5 sygeplejersker er på vej.

I det kliniske område diabetisk øjenssygdom har 3 sygeplejersker gennemgået den 2 årige specialuddannelse til sygeplejespecialist indenfor diabetisk øjenssygdom.

Vi ønsker fremover at have fokus på kompetenceudvikling og synlige karriereveje for sygeplejerskerne på Steno Diabetes Center. Sygeplejerskerne i klinikken skal kunne arbejde systematisk, analytisk og kritisk med faglige problemstillinger og sygeplejen skal udvikles på et evidensbaseret grundlag. Sygeplejerskerne skal kunne leve op til de faglige krav som stilles fra omverdenen (2). Der betyder bl.a. at tankerne i *"The Chronic Care Model"*, skal vise sig proaktivt i klinisk praksis på SDC. Diabetessygeplejerskerne skal kunne yde en specialiseret, intensiv og kompleks indsats, samt være medansvarlige for en kontinuerlig forløbsplanlægning for patienter på tværs af sektorgrænser (3).

Sygeplejen på Steno Diabetes Center varetages med en høj grad af selvstændighed indenfor insulinkompetence, selvstændige konsultationer, undervisning og rådgivning af patienten, pårørende og andre behandlere, og er et godt eksempel på at diabetessygeplejerskerne arbejder med et udvidet funktionsområde.

Indenfor øjenuddannelsen, er der etableret en uddannelse i gradering af fondusfoto, hvilket er en unik specialfunktion og er et eksempel på en selvstændig sygeplejerske funktion på et meget højt fagligt niveau (4).

Vi ønsker at sikre, at vi også i fremtiden råder over klinisk arbejdende sygeplejersker på et højt niveau, som kan varetage den kronisk syge diabetespatients samlede behov for sundhedsfremme, forebyggelse, sygepleje og behandling. Dansk sygeplejeråd foreslår at det danske sundhedsvæsen anvender betegnelsen "klinisk ekspertsygeplejerske" om sygeplejersker med udvidede kompetencer på ekspertniveau, og som har flere års klinisk erfaring suppleret med videreuddannelse på master- eller kandidatniveau. Erfaringer fra udlandet viser bl.a. at kliniske ekspertsygeplejersker er med til sikre langt bedre sammenhæng i patientforløbet (5). Det er vores mål at Steno Diabetes Centers diabetessygeplejerskeuddannelse og specialuddannelse for øjensygeplejersker, kan danne grundlag for at arbejde i retning mod at få kliniske ekspertsygeplejersker indenfor diabetesområdet.

Det er målet at kunne fastholde kompetente diabetessygeplejersker og øjensygeplejersker i klinikken, og vi ser uddannelsesmuligheder i kombination med autonomi og indflydelse på egen praksis, et godt arbejdsmiljø samt løn- og arbejdsforhold som en forudsætning for dette (6). De lokale lønaftaler formuleret i de tre protokollater beskriver de niveauer, der danner det lønmæssige grundlag for implementeringen af uddannelsesstrategien (4)

Endvidere vil uddannelsesstrategien langsigtet understøtte udvikling og vækst af sygeplejeforskning (7). Det vil derfor være afgørende at kurser og uddannelse, der tilbydes personalet, er kompetencegivende og kan give merit i efter/videreuddannelsessystemet, ligesom det er vores langsigtede mål at der uddannes klinisk arbejdende diabetessygeplejersker på diplom, master og/eller kandidatniveau.

Uddannelsesprogrammet til diabetessygeplejerske skal revideres i 2009 og vi vil bl.a. styrke uddannelsen indenfor områderne kommunikationstræning, motivation, sundhedspædagogik, rehabilitering, samt øge indsigten i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde. Det er væsentligt, at uddannelsen foregår struktureret, er integreret i den praktiske hverdag, samt at der skabes betingelser for refleksion og supervision for den enkelte. I uddannelsesforløbet indlægges et obligatorisk modul på diplomniveau, tilpasset den enkelte sygeplejerskes behov, således kan der bygges videre på den enkeltes udviklingsplan efter endt diabetessygeplejerskeuddannelse.

Det er vores mål, at vi på udvalgte områder har specialeansvarlige sygeplejersker, med uddannelse på minimum diplomniveau. Indenfor de næste år prioriteres de 4 specialfunktioner graviditet, øjne, type 2 DM og pumpe som indsatsområder for videreuddannelse til specialeansvarlig sygeplejerske. Fremover vil titlen klinisk sygeplejespecialist indebære uddannelse på master eller kandidatniveau, og dette skal indgå i næste forhandling om protokollat 3.

Ambitionen er at vi på Steno Diabetes Center har to kliniske specialister indenfor områderne sundhedspædagogik og forskning i det kliniske felt.

Uddannelsesstrategien hænger nøje sammen med forskningsstrategien (8) indenfor sygeplejen, og udmøntes derudover konkret i stillings- og funktionsbeskrivelser. Beskrivelserne skal være med til at sikre gennemskuelighed i opgaveløsningen, og være med til at inspirere den enkelte sygeplejerskes i dennes karriereplanlægning.

Kirsten Engelhard Nielsen
Ledende oversygeplejerske

Mette Glindorf
Klinisk oversygeplejerske

Referencer:

1. Uddannelsesprogram for diabetessygeplejersker, SDC 2005
2. Sundhedsstyrelsen 1994, 2002
3. Forslag til strategi for kronisk sygdom i Region Hovedstaden, www.regionh.dk
4. Protokollat 1-3, SDC 2008
5. Kliniske ekspertsygeplejersker – et bedre sundhedstilbud til kronisk syge, DSR 2007
6. Armstrong, F 2005, `Magnethospitals: What`s the attraction` ,*Australian Nursing Journal*, Vol. 12, No 8, 15-17
7. National strategi for sygeplejeforskning 2005-2010, DSR
8. Strategi og status for udvikling og forskning i sygeplejen år 2000 – 2010, rev. 2003, SDC – revideres 2009

Sygeplejefunktioner på Steno Diabetes Center

Specialfunktioner indenfor sygeplejen varetages af diabetessygeplejersker og fodterapeuter. Der er indenfor hver funktion udarbejdet funktionsbeskrivelser, som beskriver hvorledes man uddanner sig til at varetage funktionen, dens kompetenceprofil og arbejdsarbejdsfunktioner. Der findes på nuværende tidspunkt specialfunktioner indenfor følgende områder:

- Graviditet
- Unge
- Type 2 diabetes
- Insulinpumpebehandling
- Gradering af fundusfoto
- Fodterapi

Specialfunktioner dækkes som udgangspunkt af flere diabetessygeplejersker, for at sikre at ressourcerne og kompetencerne altid er til stede. Funktionerne kan være tidsbegrænsede, og det skal sikres at der til stadighed sker en udveksling som tager hensyn til Steno Diabetes Centers aktuelle behov, opgaveløsningen men også tager hensyn til den enkelte diabetessygeplejerske/fodterapeuts ønsker om udviklingsmuligheder.

De koordinerende sygeplejersker arbejder indenfor et område og varetager daglige driftsopgaver.

Det er en forudsætning at afdelingssygeplejersker ansat på Steno diabetes Center har eller erhverver sig videregående uddannelser indenfor ledelse, som minimum på diplomniveau samt at oversygeplejersker har eller erhverver sig uddannelse på master eller kandidatniveau.

